

Dopady embarga u nás sú už citelné

Slovenský agropotravinársky komplex už takisto naplno pociťuje dopady ruského embarga na dovoz niektorých potravín z EÚ. Medzi prvými začali tieto opatrenia postihovať pestovateľov jablák, ktorí v tejto súvislosti na pôde Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) dokonca upozornili na pojem jablková vojna.

„Navrhli sme viac opatrení, bez realizácie ktorých bude ovocinársky sektor postihnutý veľmi tvrdo a nazmar vyjdú investície, ktoré v ňom boli vynaložené“, povedal predseda Ovocinárskej únie SR Marián Varga. „Európa je aktuálne v očakávaní zhruba o 8-10 % vyššej úrody a zákaz ruských dovozov iba zvyšuje pretlak ponuky jablák na trhu“.

Ovocinármi vyčíslená úroveň nákladov vychádza na 35 centov za kilogram jablák vo veľkoobjemových kontajneroch a 55 centov za rovnaké množstvo v spotrebiteľskom balení. Aktuálne ponuky obchodu sú však oveľa nižšie a pohybujú sa len na hranici 20 centov za kilogram. Pritom tlak na znižovanie cien naďalej pokračuje, takže ani uvedená hranica nemusí byť konečná.

„V tejto situácii považujeme za nevyhnutné na prechodný čas - napríklad do konca tohto roka - zastaviť dovoz jablák na územie Slovenska“, uviedol M. Varga. „Uvedomujeme si, že ide o neštandardné opatrenie, ale my sa naozaj nachádzame v mimoriadnom stave, ktorý má všetky črty jablkovej vojny. A v takýchto prípadoch sa nemožno spoliehať iba na štandardné riešenia“.

Domáci producenti síce posilňujú regionálne aspekty svojho odbytu, ale keďže približne tri štvrtiny jablák realizujú prostredníctvom obchodných reťazcov, dodávky lacného tovaru zo zahraničia, ku ktorým už dochádza, môžu mať na nich dramatický vplyv. Z viacerých zdrojov sa k nim dostali informácie, že niektoré obchodné subjekty si v SR pripravujú skladovacie kapacity, ktoré mienia zaplniť importovanými jablkami a postupne ich potom za zaujímavé ceny uvoľňovať pre potreby maloobchodu.

„Toto riziko nemôžeme v žiadnom prípade podceniť, lebo inak dopadnú domáci ovocinári veľmi zle“, konštatoval M. Varga. Trhovní analytici očakávajú, že najviac jablák by sa do SR mohlo dovážať z Poľska, ktoré v dôsledku ruského embarga stratilo odbyt zhruba pre 800-tisíc ton svojej produkcie. Keďže poľské jablká pochádzajú od veľkého množstva pestovateľov, ich vnútorná konzistencia by nemusela vždy zodpovedať deklarovaným parametrom.

Preto by sa v tomto smere mali zintenzívniť kontroly orgánov potravinového dozoru. V každom prípade čas tentoraz „hrá“ proti domácim producentom, pretože ak sa urýchlene nepodarí prijať dostatočné opatrenia, o niekoľko týždňov už môže byť neskoro. Nové kompenzačné opatrenia Európskej komisie sú opäť určené pre priamych exportérov do Ruska, takže pre slovenských podnikateľov v tomto sektore nemajú veľký význam.

Okrem ovocinárov sa pod tlak dostali aj zeleninári, ktorých nákupné ceny sa prepadli o 20-45 % a tiež v ich prípade cenový tlak ďalej pokračuje. Nižšie ceny žiada obchod od výrobcov mliečnych produktov i hydiny, nákupné ceny jatočných ošípaných klesli na úroveň 1,20 eura za kilogram živej hmotnosti a odborníci nevylučovali, že v čase uverejnenia tohto materiálu môžu byť ešte nižšie. Ruským embargom dotknuté sektory sa ocitajú v čoraz ťažšom ekonomickom i trhovom postavení.

Rolnícke noviny; av; 8.10.2014